

Monitoring toxických sinic ve vodárenských nádržích ČR (tradiční a nové toxiny)

Luděk Bláha, Blahoslav Maršálek & kol.

Centrum pro Cyanobakterie a jejich Toxiny
Botanický ústav AVČR, v.v.i., Brno

www.sinice.cz

Poděkování

Financování: GA AV ČR, Sdružení Flos-Aquae, MŠMT, Mze (2008)

Partneři: Podniky Povodí, Zdravotní ústavy v ČR, SZÚ, MZLU, VFU, JČU

Pracovníci a studenti Centra pro cyanobakterie

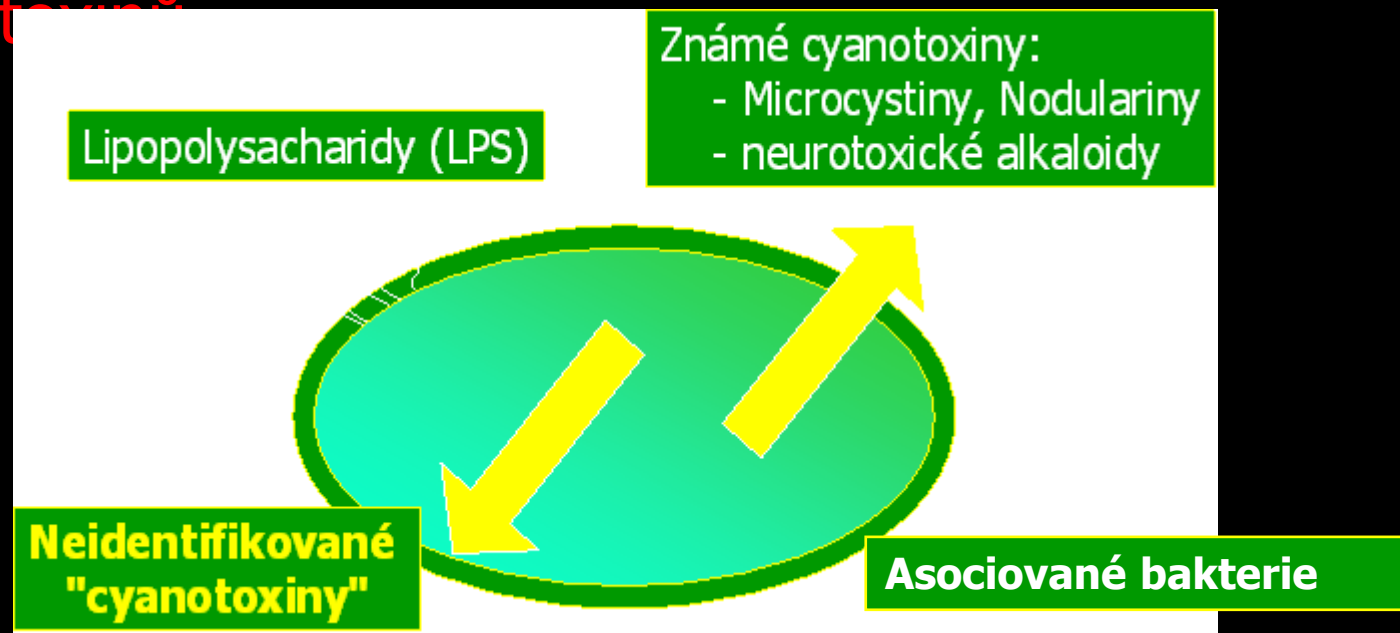

www.sinice.cz

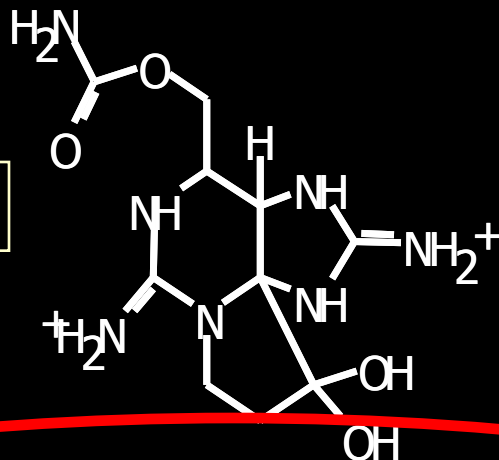
Masové rozvoje toxických sinic

- **Sinice** - staré a „prospěšné“ organismy
- **G- bakterie** (10 mil. buněk / mL)
- **Působení sinic ve vodním prostředí**
  - Změna chemie vody
  - Rozklad biomasy = deplece kyslíku
  - **Produkce toxinů**

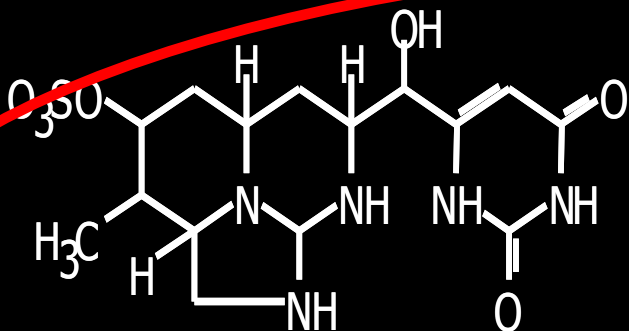

Vybrané „známé“ cyanotoxiny

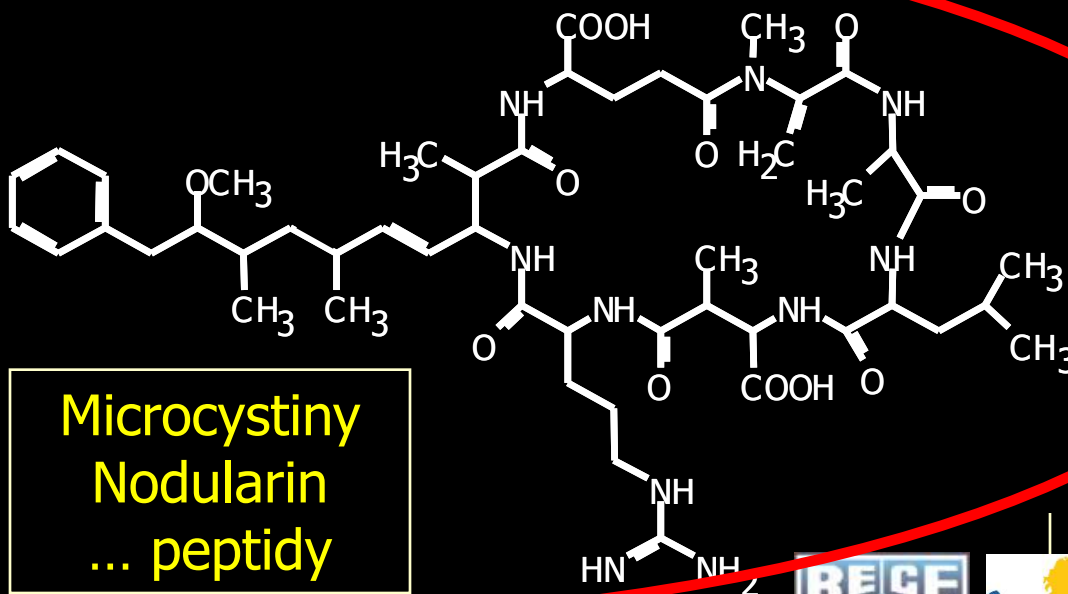
Saxitoxin

Anatoxin-a

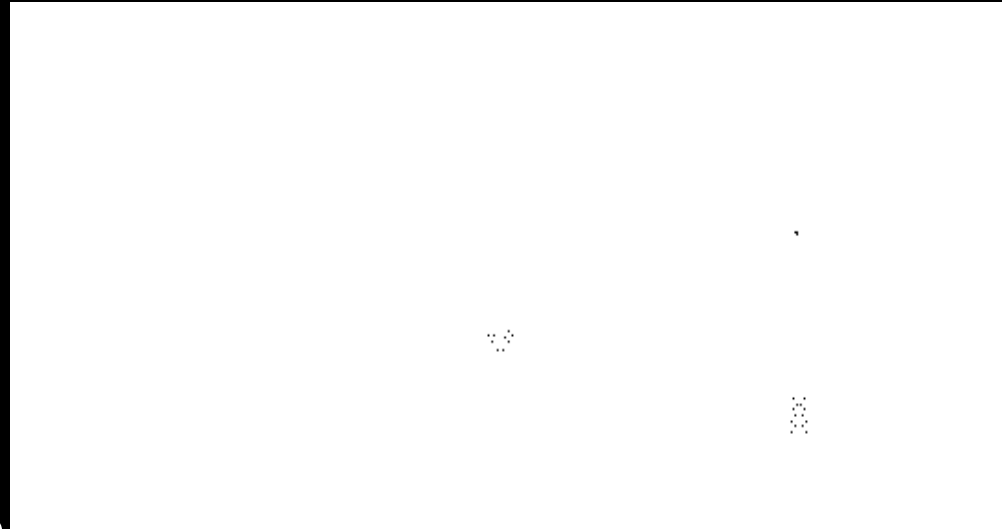

Cylindrospermopsin

Microcystiny
Nodularin
... peptidy

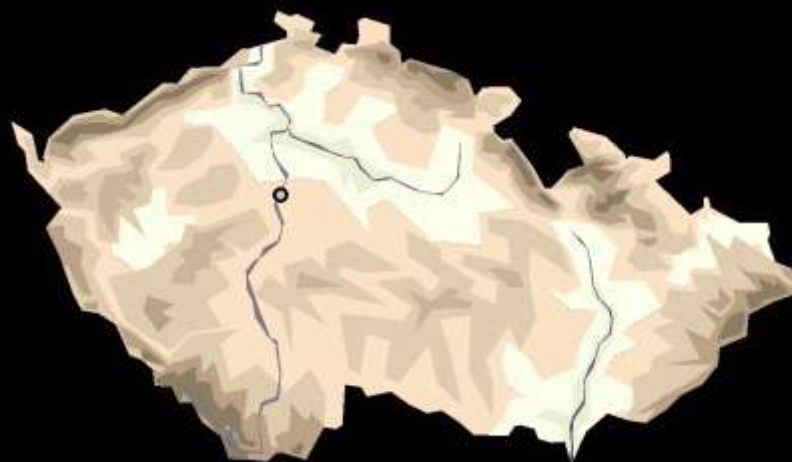
MICROCYSTINY

- **vysoké koncentrace** v
: až 10 mg/g sušiny (1% množství síne)
-> mg/L -> tuny / nádrž
- peptidy **syntetizované mimo ribozomy**
  - Smíšené polyketidové syntázy a peptidové syntetázy
- Velká **akutní i chronická toxicita (zejm. savci)**
  - Limit pro pitné vody - **1 ug/L (!)**

Monitoring toxických sinic v ČR

- Celá ČR – hlavní nádrže a rybníky
- Cyanobakterie (jen část fytoplanktonu)
- Časové a sezonní trendy
- Prostorová variabilita (v ČR / uvnitř nádrží)

Historie

- **Toxické sinice v ČR** - od 1993
- **Do roku 1999**
  - Několik vybraných nádrží, jednotlivé studie
  - Mezery v datech (biologie, toxiny)
  - Vývoj analytických metodik (toxiny)
- **1999** – první širší screening situace v ČR
- **Od 2004** – pravidelný monitoring

DATA

- **Nádrže, lokality**

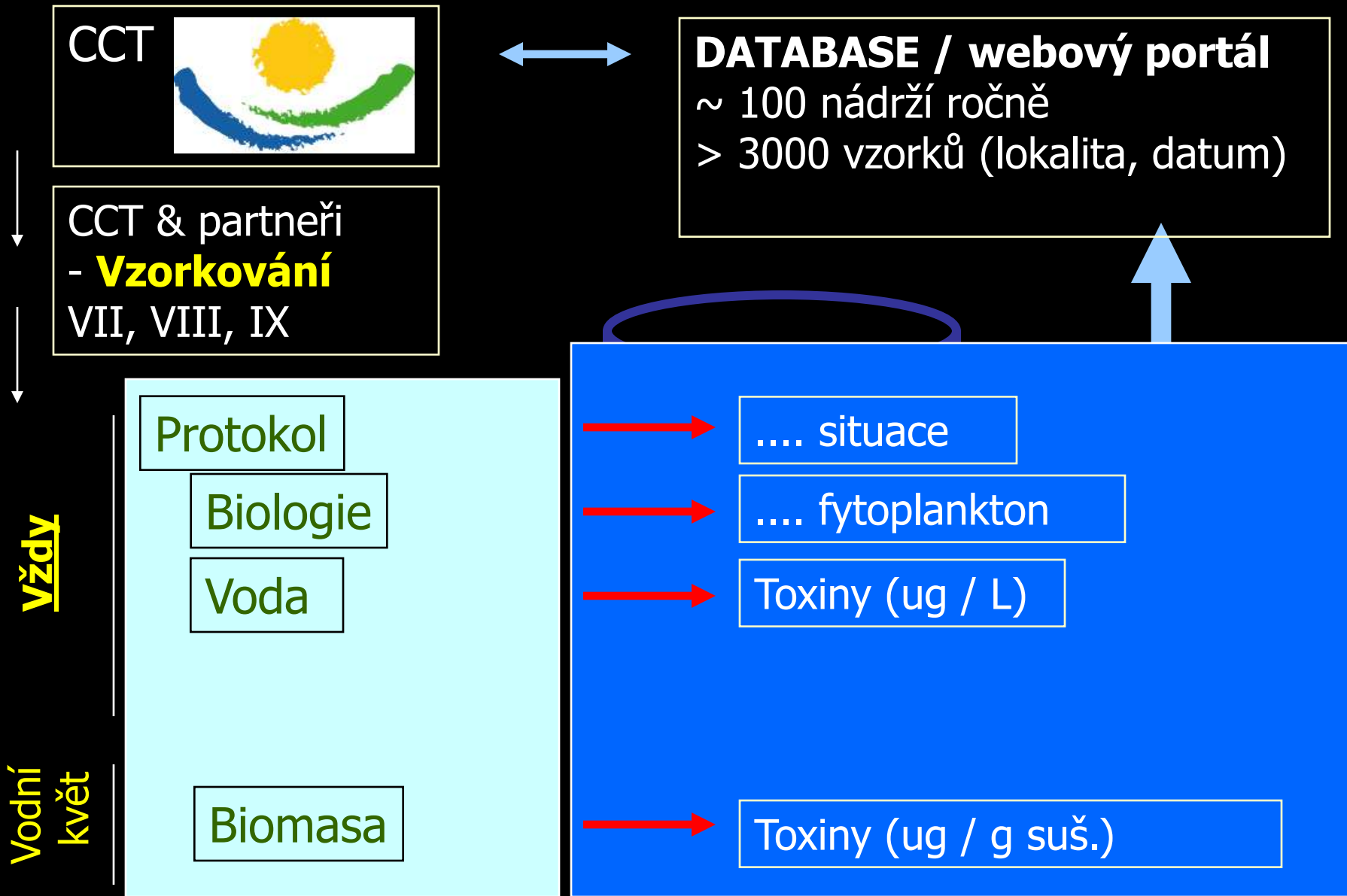
- historie, geologie, hydrologie, využití

- **Vzorkování**

- **Situace** (meteorologie, vodní květ?)
- **Kvalita vody**
  - Standardy (chlorofyl-a; teplota, průhlednost ...)
  - Hydrochemie (P, N...)
- **Složení fytoplanktonu (biologie)**
  - Dominantní sinice & další
- **Toxiny sinic**
  - Microcystiny
  - Cylindrospermopsin (od 2007)

MANAGEMENT

Data - monitoring sinic v ČR

Rok	Biom-Vod-Tax	Biom	Biom-Tax	Biom-Vod	Tax	Vod-Tax	Vod	Celkový součet
1993			5					5
1994		2	12					14
1995			15					15
1996			11					11
1997		2	12		3			17
1998		4	10					14
1999		19	63		1			83
2000		5						5
2001		27	15					42
2002		32	10					42
2003		55	27					82
2004	131	7	11	55	81	39	36	360
2005	126	21	10	47	38	33	11	286
2006	74	27	40	20	24	90	24	299
2007	134	5	4	23	103	165	83	517
2008	71	7	8	19	106	107	103	421

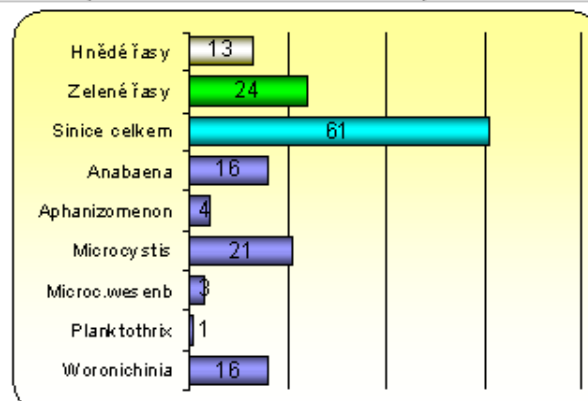
Vodárenské
nádrže - ČR:

Fytoplankton

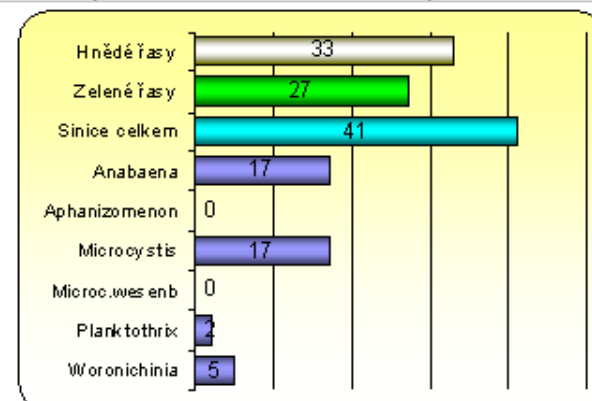

Vodárenské nádrže - ČR: Fytoplankton

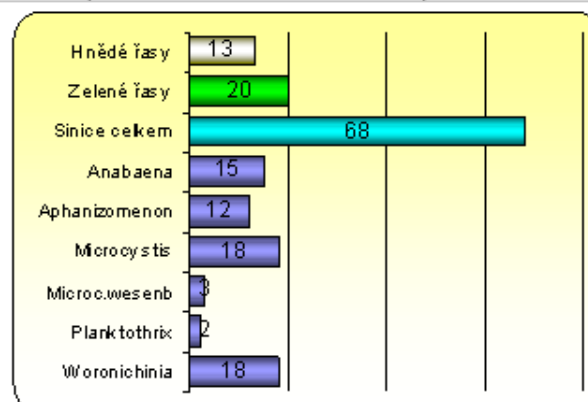
2004 (lokality 28, vzorků N=61)

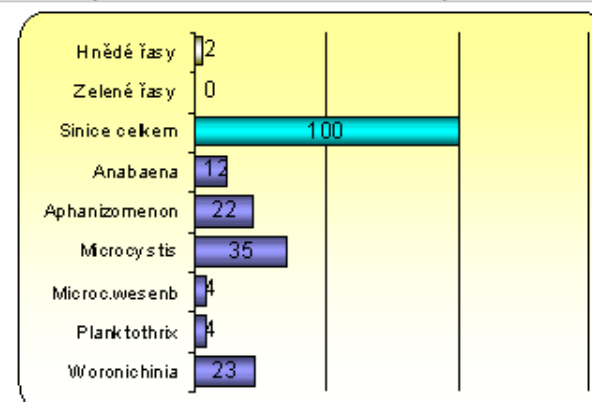
2005 (lokality 21, vzorků N=58)

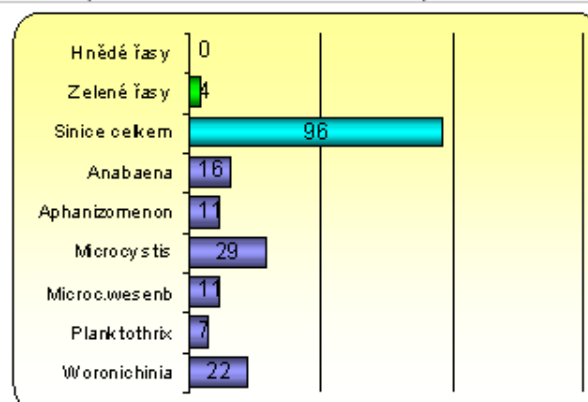
2006 (lokality 22, vzorků N=83)

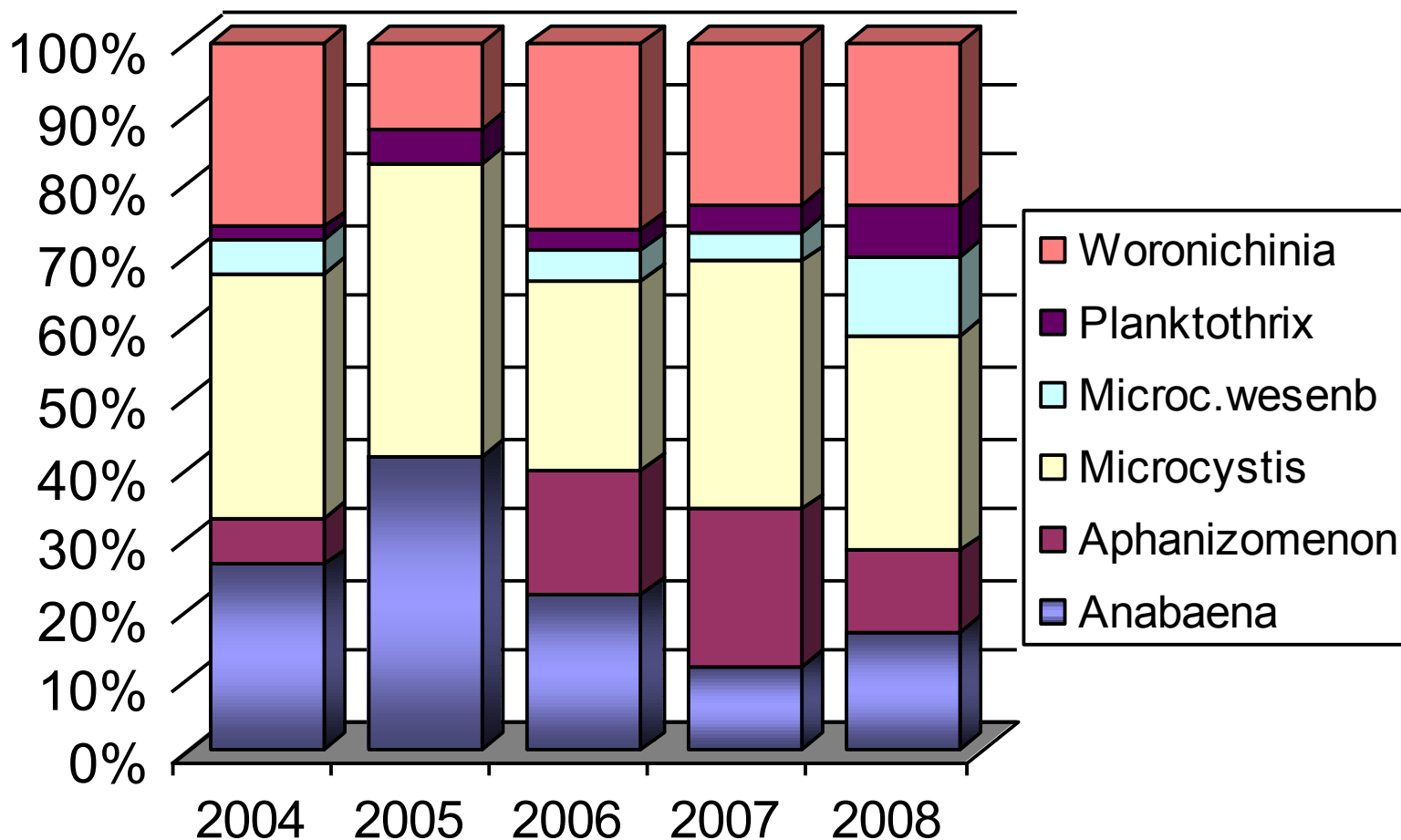
2007 (lokality 33, vzorků N=112)

2008 (lokality 30, vzorků N=90)

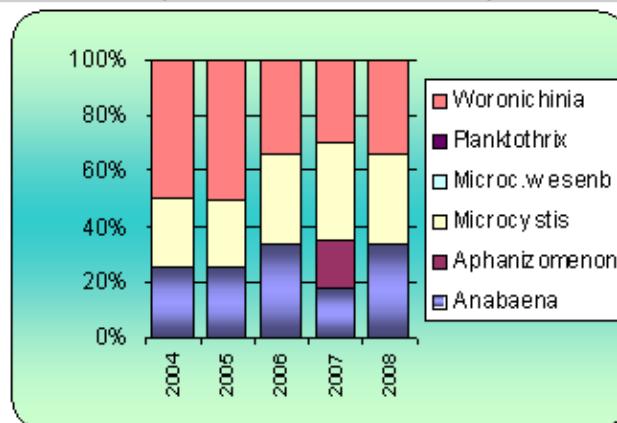

Vodárenské nádrže - sinice

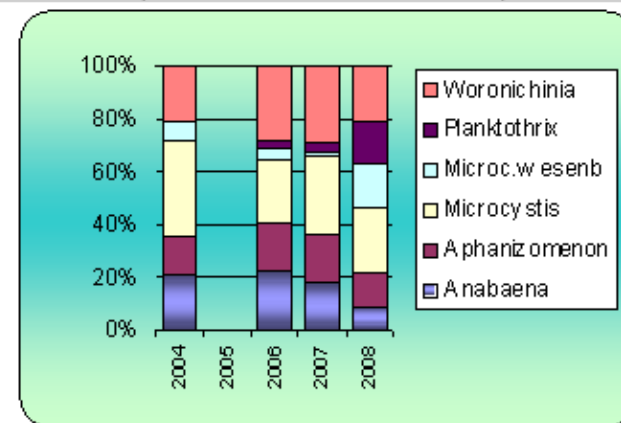

Vodárenské nádrže: Sinice dle povodí

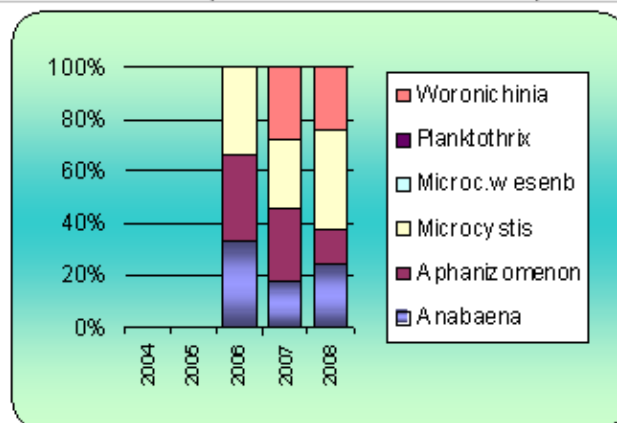
Berounka (lokality 3, vzorků N=20)

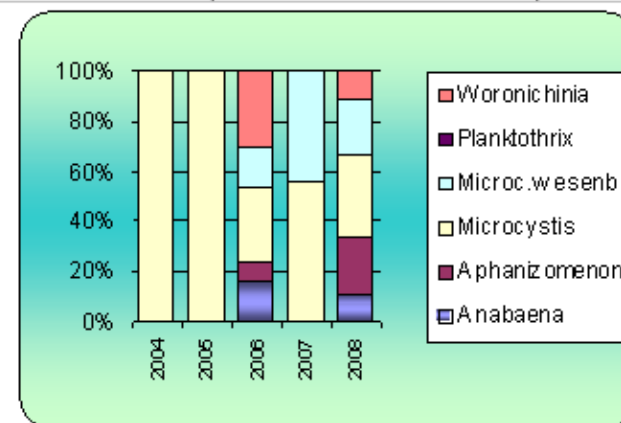
Morava (lokality 15, vzorků N=210)

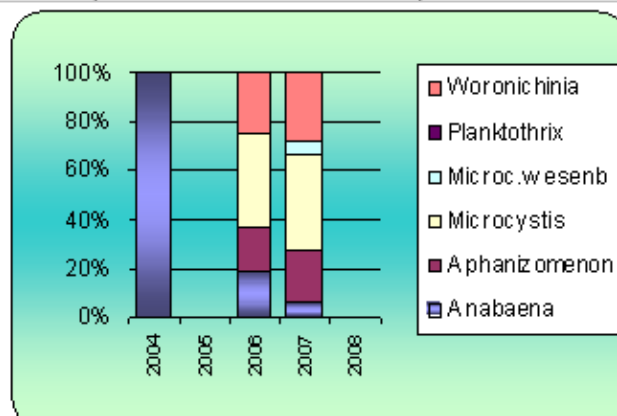
Horní Vltava (lokality 2, vzorků N=13)

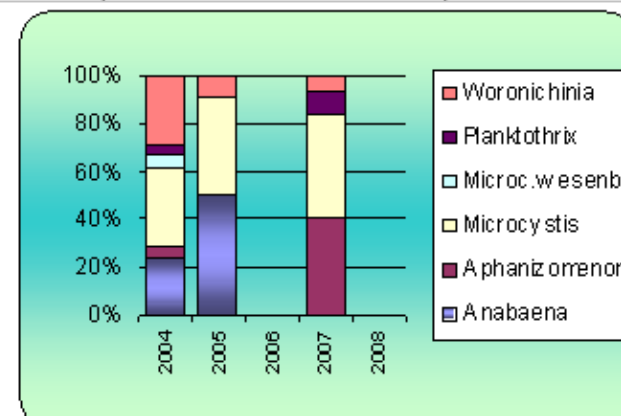
Dolní Vltava (lokality 2, vzorků N=35)

Labe (lokality 3, vzorků N=24)

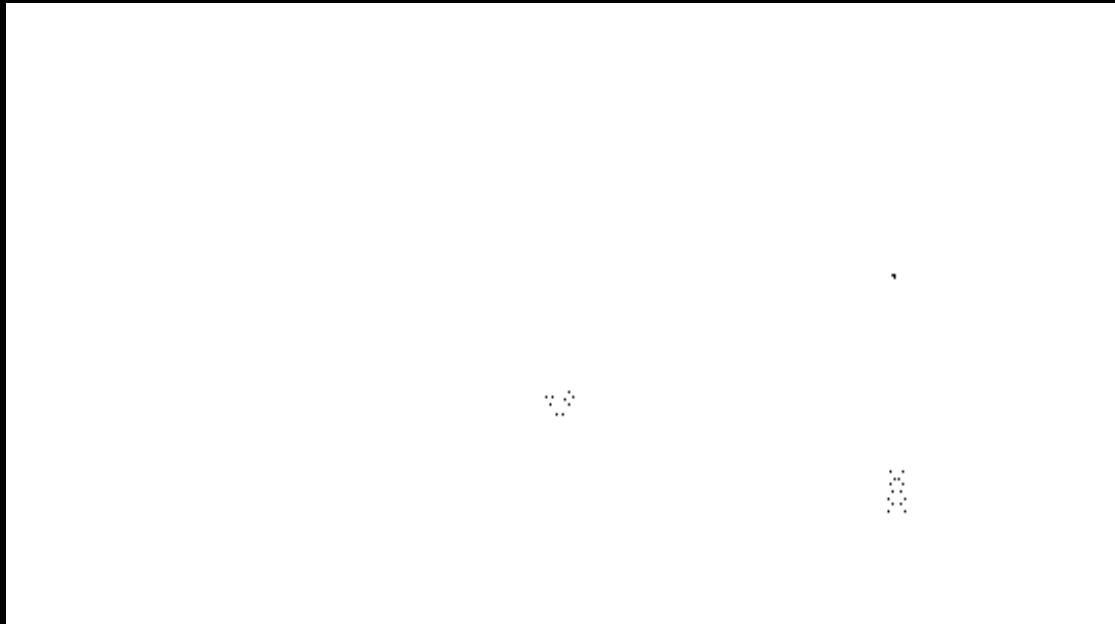

Ohře (lokality 11, vzorků N=57)

Vodárenské
nádrže - ČR:

Microcystiny ve vodách

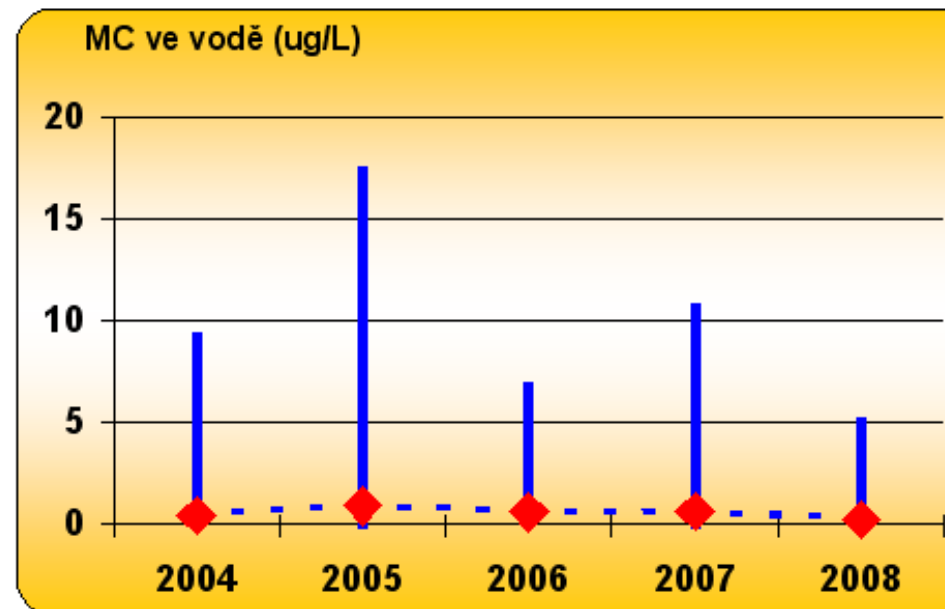
Vodárenské nádrže

Microcystiny ve vodě (ug/L)

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.46	0.93	0.60	0.64	0.27	0.55
Minimum	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Maximum	9.18	17.27	6.76	10.59	5.05	17.27
N	52	46	68	111	89	366

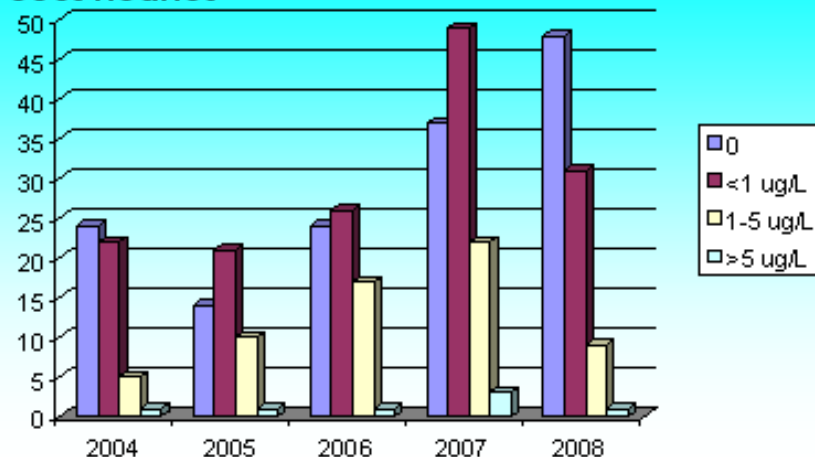
Box 1 - Vodárenské nádrže - ČR bez rozlišení povodí

Koncentrace microcystinů ve vodách

Počty vzorků v jednotlivých kategoriích

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
0	24	14	24	37	48	147
<1 ug/L	22	21	26	49	31	149
1-5 ug/L	5	10	17	22	9	63
>5 ug/L	1	1	1	3	1	7
Celkem	52	46	68	111	89	366

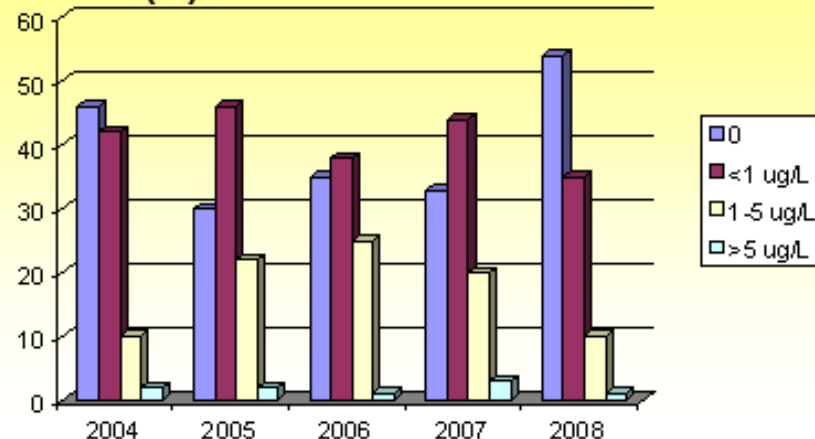
Počet hodnot

Procento (%) vzorků v jednotlivých kategoriích

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
0	46	30	35	33	54	40
<1 ug/L	42	46	38	44	35	41
1-5 ug/L	10	22	25	20	10	17
>5 ug/L	2	2	1	3	1	2
Celkem	100	100	100	100	100	100

Procento (%)

Maxima - MCs ve vodách (ug/L)

Datum	Povodí	Lokalita	MC (ug/L)
2004-09-22	Morava	Fryšták	1.7
2004-07-28	Berounka	Lučina	1.8
2004-09-08	Morava	Vír	9.2
2005-08-10	Ohře	Jirkov	2.0
2005-08-27	Ohře	Stanovice	4.7
2005-07-19	Berounka	Lučina	17.3
2006-09-06	Horní Vltava	Husinec	1.9
2006-08-14	Dolní Vltava	Želivka	2.4
2006-09-12	Morava	Mostiště	6.8
2007-09-18	Morava	Letovice, Křetínka	5.2
2007-08-01	Berounka	Lučina	8.9
2007-09-03	Morava	Fryšták	10.6
2008-08-13	Morava	Boskovice	1.3
2008-08-18	Dolní Vltava	Želivka	1.5
2008-08-08	Ohře	Březová VN	5.0

Nejnižší koncentrace MC ve vodách

Labe, Odra a Horní Vltava (maximální zřídka přes 1 ug/L).

horní toky řek - méně ovlivněny antropogenní kontaminací živinami

Vysoce kolísavé koncentrace MC (mezi jednotlivými lety)

Dolní Vltava, Berounka, Ohře

povodí Berounky 2006 a 2007 (>1ug/L cca 40% vzorků).

V povodí Ohře maxima v letech 2005 a 2008 vyšší než 5 ug/L.

Nejvyšší koncentrace v povodí Moravy

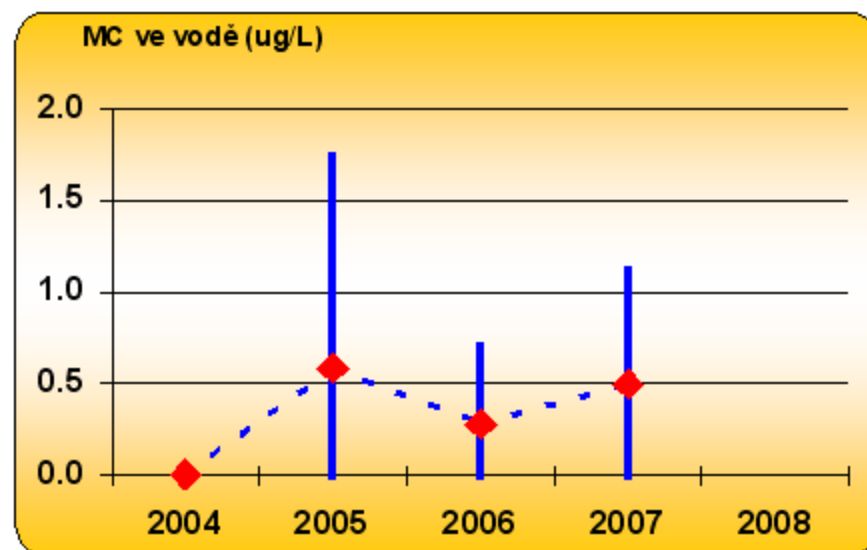
(vysoký počet vzorků a nádrží, antropogenní ovlivnění).

Labe: Hamry u Hlinska, Křižanovice, Vrchlice

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.00	0.58	0.28	0.50		0.42
Minimum	0.00	0.00	0.00	0.00		0.00
Maximum	0.00	1.74	0.70	1.11		1.74
N	2	8	7	7		24

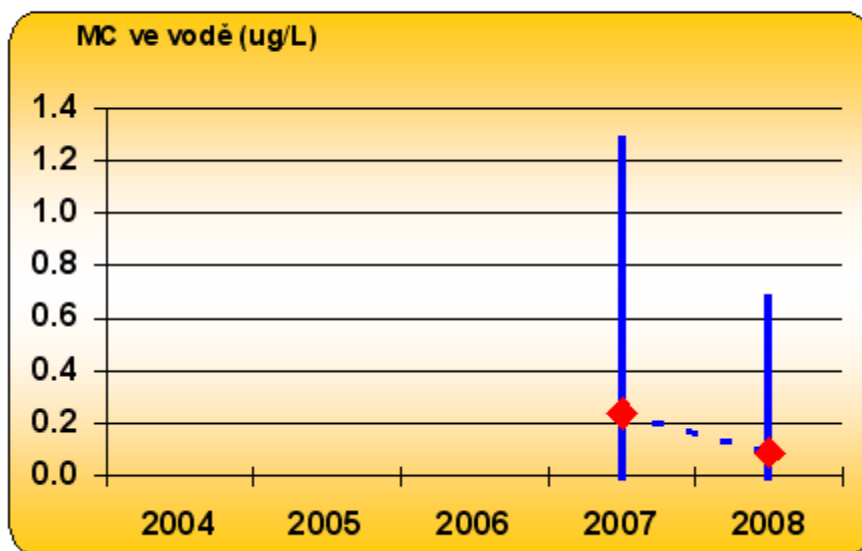

Odra: Baška, Kružberk, Morávka, Slezská Harta, Šance

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

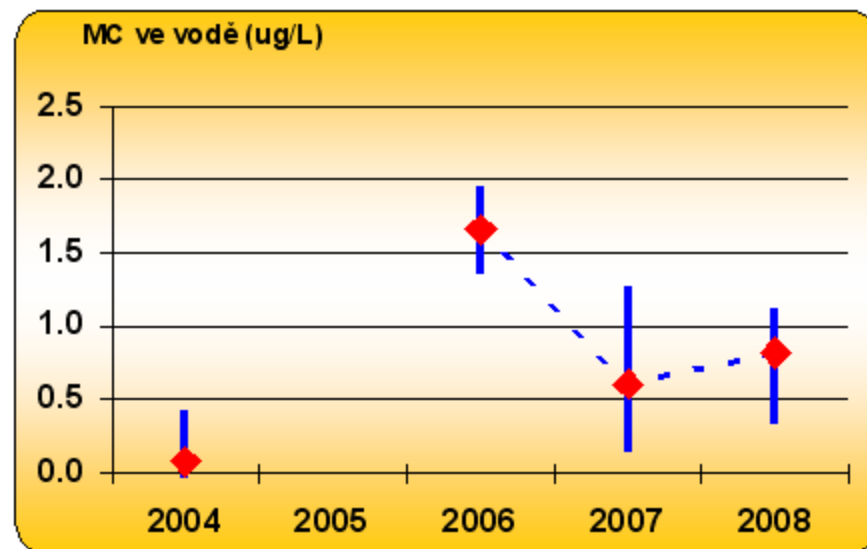
	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr				0.24	0.09	0.16
Minimum				0.00	0.00	0.00
Maximum				1.28	0.67	1.28
N				22	23	45

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.08		1.66	0.61	0.82	0.62
Minimum	0.00		1.40	0.18	0.37	0.00
Maximum	0.39		1.92	1.25	1.09	1.92
N	5		2	3	3	13

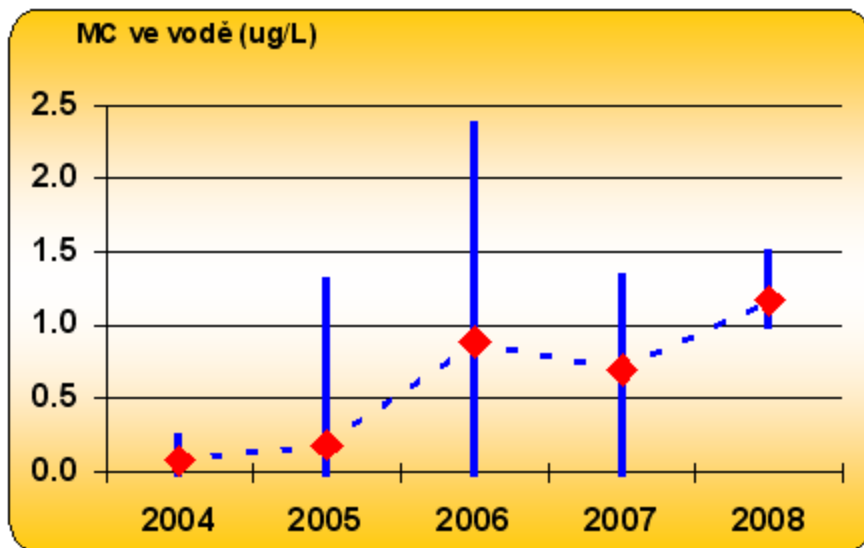

Dolní Vltava: Želivka, Švihov

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.08	0.19	0.89	0.70	1.17	0.49
Minimum	0.00	0.00	0.00	0.00	1.01	0.00
Maximum	0.23	1.30	2.37	1.32	1.49	2.37
N	8	10	8	5	3	34

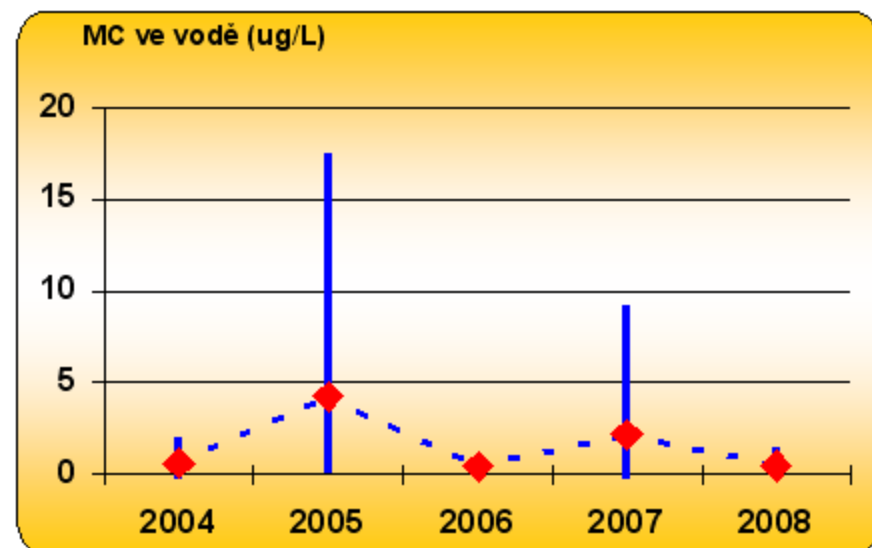

Berounka: Lučina, Nýrsko, Žlutice

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.60	4.22	0.39	2.14	0.45	2.00
Minimum	0.00	0.33	0.39	0.00	0.13	0.00
Maximum	1.80	17.27	0.39	8.90	1.17	17.27
N	3	5	1	7	4	20

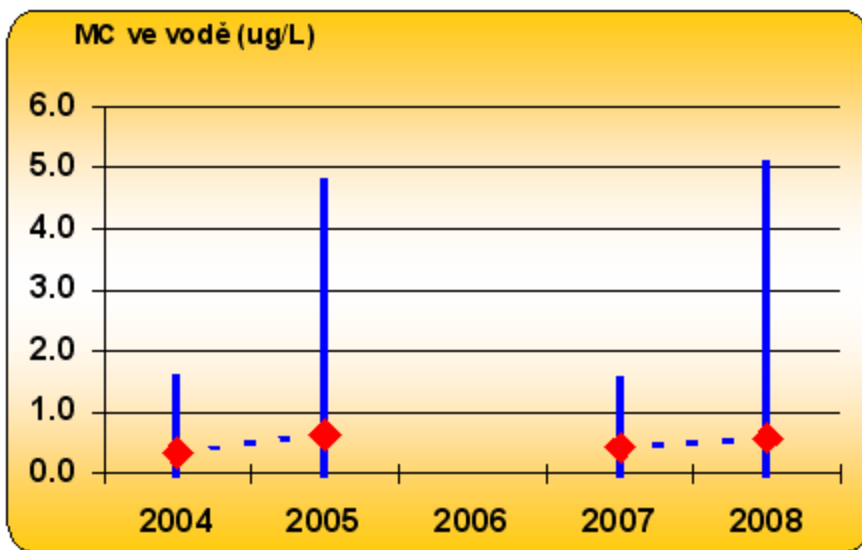

Ohře: Březová, Jirkov, Kamenný potok - Mariánské Lázně,
Myslivny, Podhora, Přísečnice, Stanovice, Fláje

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.33	0.63		0.42	0.57	0.49
Minimum	0.00	0.00		0.00	0.00	0.00
Maximum	1.55	4.75		1.52	5.05	5.05
N	13	15		13	10	51

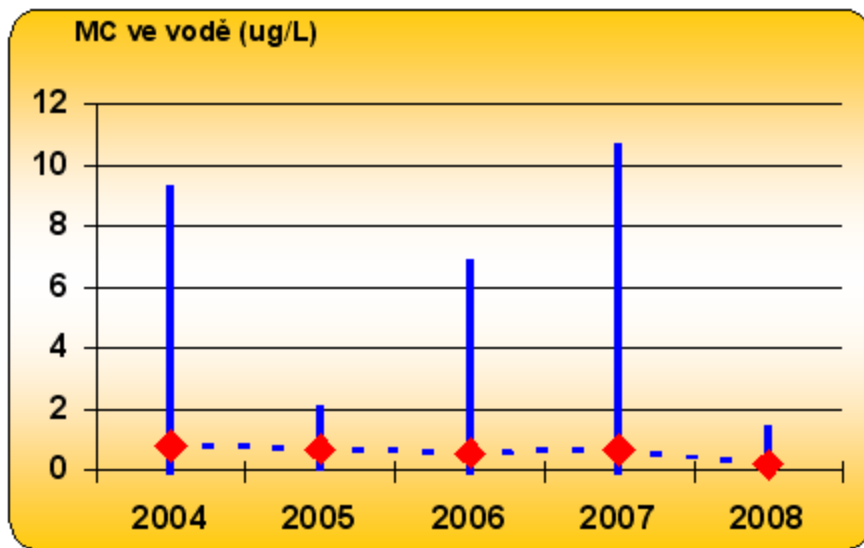
Morava:

Boskovice, Fryšták, Hubenov, Karolinka,
Koryčany, Letovice, Ludkovice, Mostiště,
Nová Říše, Opatovice, Slušovice, Vír, Znojmo

Koncentrace microcystinů ve vodách

Statistické ukazatele

	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	0.81	0.69	0.57	0.67	0.18	0.53
Minimum	0.00	0.13	0.00	0.00	0.00	0.00
Maximum	9.18	1.99	6.76	10.59	1.30	10.59
N	21	8	50	54	46	179

Vodárenské
nádrže - ČR:

Microcystiny v biomasách

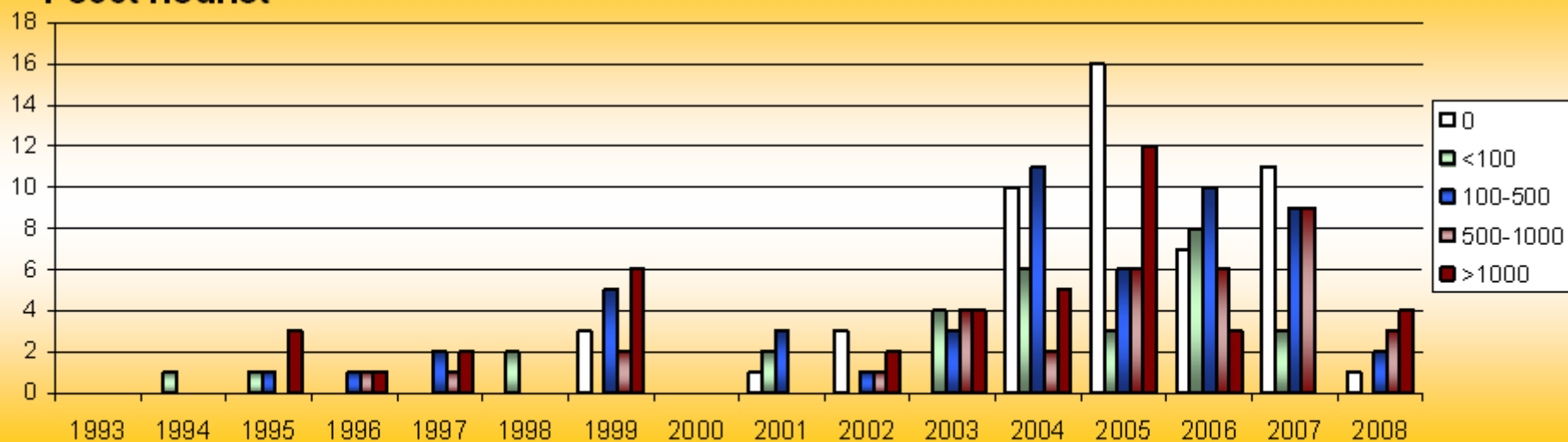

MC v Biomasách

počty vzorků v jednotlivých kategoriích

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Suma
0							3		1	3		10	16	7	11	1	52
<100		1	1			2			2		4	6	3	8	3		30
100-500			1	1	2		5		3	1	3	11	6	10	9	2	54
500-1000				1	1		2			1	4	2	6	6	9	3	35
>1000			3	1	2		6			2	4	5	12	3		4	42
Celkem	0	1	5	3	5	2	16	0	6	7	15	34	43	34	32	10	213

Počet hodnot

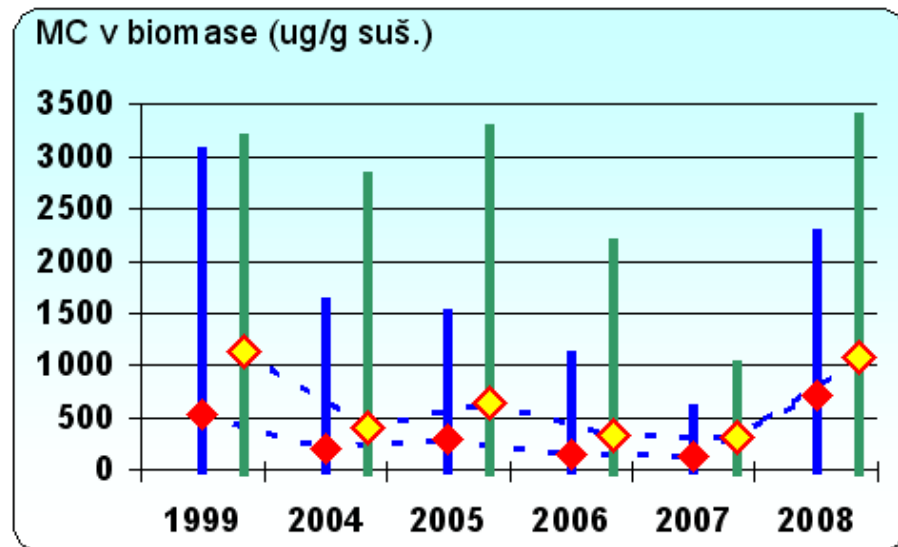
MC v biomasách sinic v ČR (ug / g sušiny)

Microcystin-LR

	1999	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	533	206	290	145	133	721	263
Minimum	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	3048	1607	1492	1098	585	2266	3048
N	16	34	43	34	32	10	169

Suma všech microcystinů

	1999	2004	2005	2006	2007	2008	Celkem
Průměr	1137	416	655	335	319	1070	549
Minimum	0	0	0	0	0	0	0
Maximum	3134	2760	3213	2151	999	3312	3312
N	16	34	43	34	32	10	169

Legenda: MC-LR červené body, modře maxima
Suma MC žluté body, zelené maxima

MAXIMA - MC v biomasách sinic v ČR (ug / g sušiny)

Rok	Lokalita	Povodí	Datum	Suma MC	MC-LR	MC-RR	MC-YR
1994	Koryčany	Morava	1994-08-23	70	33	25	
1995	Vír	Morava	1995-07-27	2036	866		
1996	Nová Říše	Morava	1996-08-11	7419	7419		
1997	Vír	Morava	1997-08-26	5084	5804		
1998	Vír	Morava	1998-07-21	91	58		
1999	Vír	Morava	1999-10-18	3134	3048	20	66
2001	Řimov	Horní Vltava	2001-08-09	387	141	160	87
2002	Vír	Morava	2002-09-30	1529	1252	77	40
2003	Vír	Morava	2003-09-10	3335	1129	1748	220
2004	Vír	Morava	2004-09-08	2760	922	1582	121
2005	Vír	Morava	2005-08-10	3213	1143	1916	105
2006	Husinec	Horní Vltava	2006-09-06	2151	1098	1001	0
2007	Vír	Morava	2007-08-16	955	166	750	39
2008	Vír	Morava	2008-08-18	3312	2266	0	0

Microcystiny (v biomase sinic) v ČR a ve světě

stát	rok	maximum ■/g d.w.	medián ■/g d.w.	max 93-05 ■/g d.w.
ČR	2005	3 673	183	7 419
Polsko	2004	1 687		
Řecko	94-95, 99-00	2 565		
Japonsko	1998-2000	3 284		
Egypt	2005	4 100		
Alžírsko	2000-2001	4 590		
Německo	1999	5 595		
Portugalsko	1996	7 100		
Čína	1991	7 280		

MC v biomasách sinic v ČR

- **Vyšší koncentrace MCs v posledních letech**
  - 2008: 40% vzorků > 1000 ug/g sušiny
- **Průměrné koncentrace**
  - 300 - 1000 ug/g suš.
- **Maximální koncentrace**
  - Cca 3000 ug/g suš.
- **Složení**
  - MC-LR ~ 50%

MC v biomasách podle povodí (vybraná povodí)

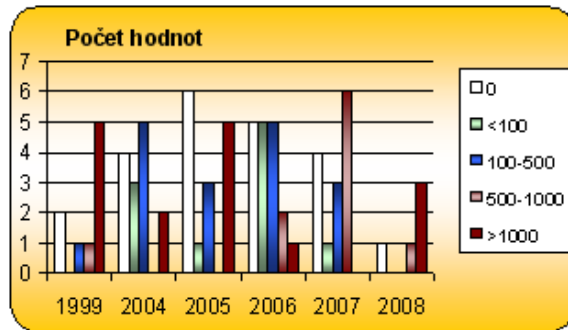
Povodí Moravy

Koncentrace v biomase

celkový MC (ug/g suš.)

Počty vzorků v jednotlivých kategoriích

	1999	2004	2005	2006	2007	2008	Suma
0	2	4	6	5	4	1	22
<100		3	1	5	1		10
100-500	1	5	3	5	3		17
500-1000	1			2	6	1	10
>1000	5	2	5	1		3	16
Celkem	9	14	15	18	14	5	75

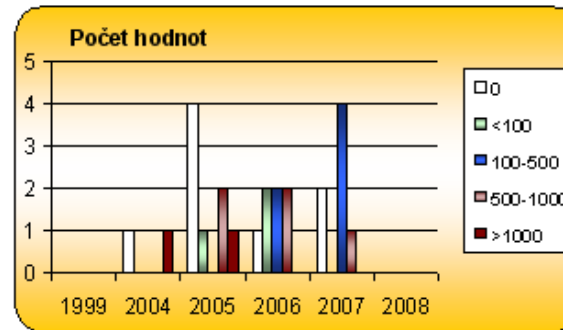
Povodí Labe

Koncentrace v biomase

celkový MC (ug/g suš.)

Počty vzorků v jednotlivých kategoriích

	1999	2004	2005	2006	2007	2008	Suma
0		1	4	1	2		8
<100			1	2			3
100-500				2	4		6
500-1000			2	2	1		5
>1000		1	1				2
Celkem	0	2	8	7	7	0	24

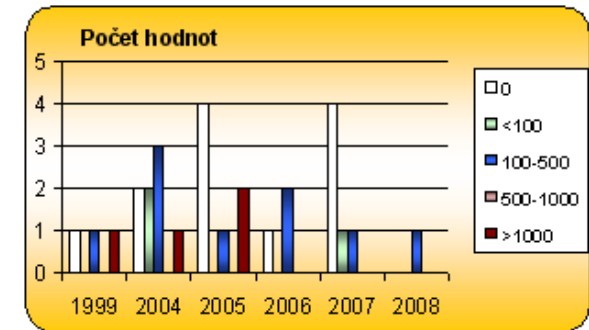
Povodí Ohře

Koncentrace v biomase

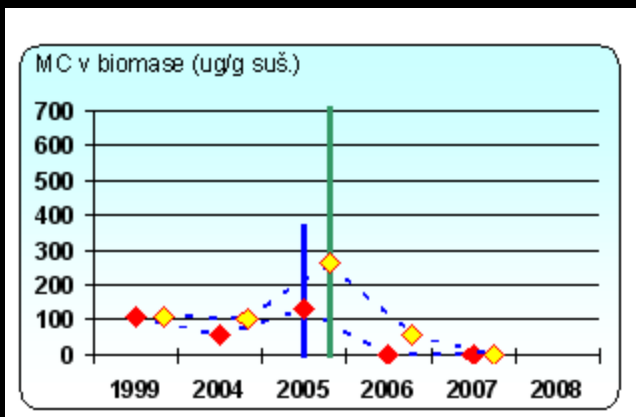
celkový MC (ug/g suš.)

Počty vzorků v jednotlivých kategoriích

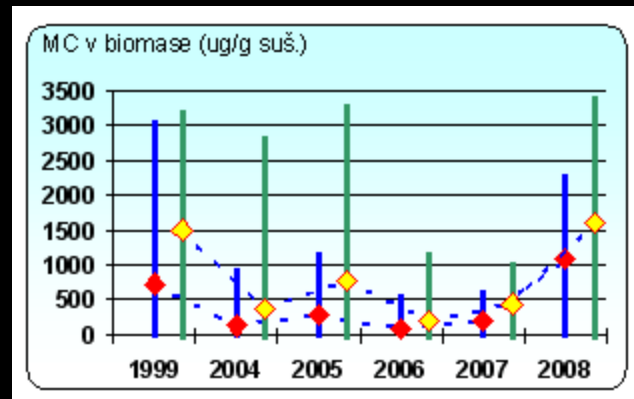
	1999	2004	2005	2006	2007	2008	Suma
0	1	2	4	1	4		12
<100		2			1		3
100-500	1	3	1	2	1	1	9
500-1000							0
>1000	1	1	2				4
Celkem	3	8	7	3	6	1	28

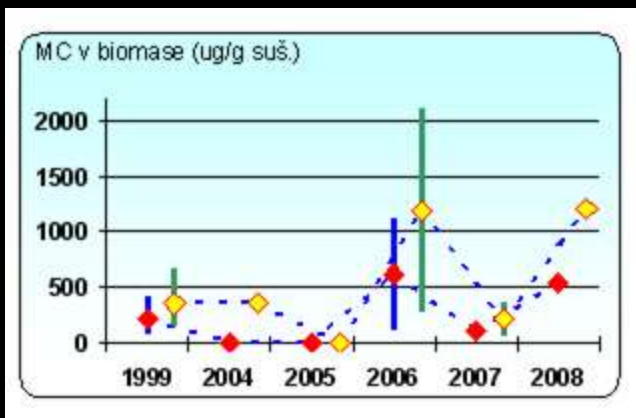
Berounka

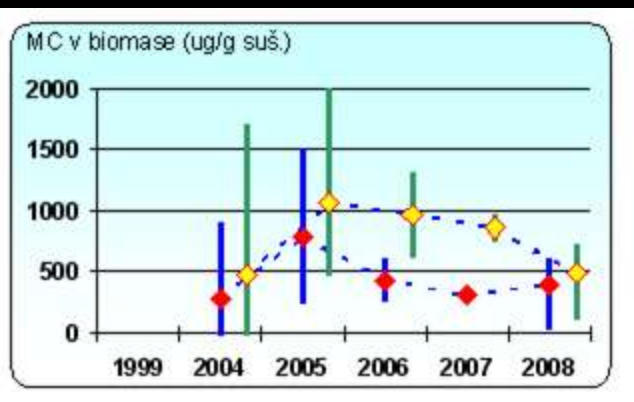
Morava

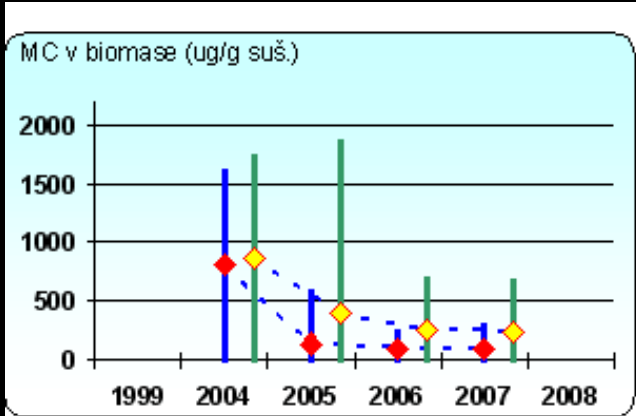
Horní Vltava

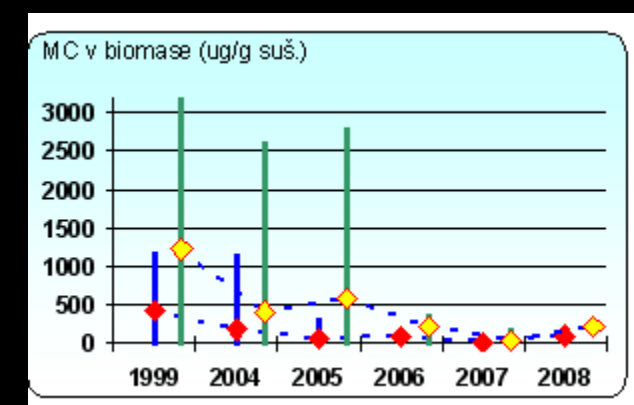
Dolní Vltava

Labe

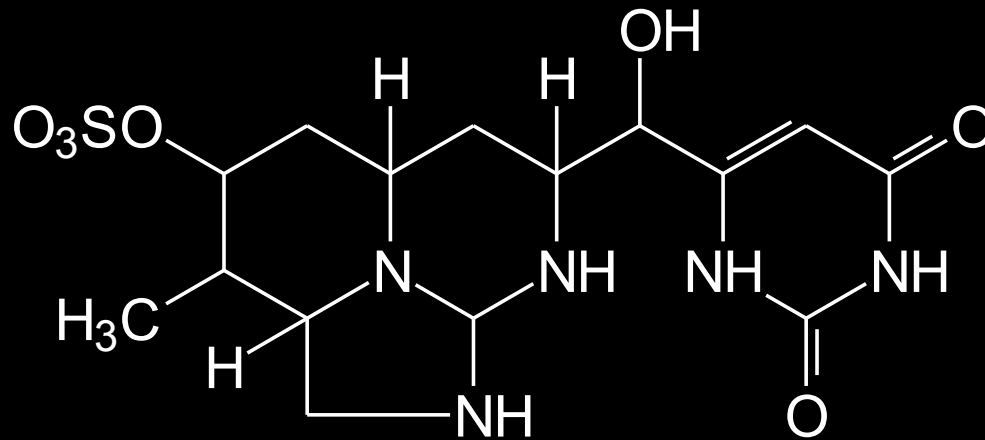
Ohře

MC v biomasách - vodárenské nádrže (podle příslušnosti k povodí)

- **Minimum vzorků biomas (málo VKS)**
  - Odra
- **Nižší koncentrace obecně**
  - Berounka, Horní Vltava, Labe a Ohře
- **Vyšší koncentrace**
  - Morava, Dolní Vltava

Cylindrospermopsin

Cylindrospermopsin

- Palm Island (Austrálie, 1979): algicidní zásah
>100 lidí gastroenteritida
- Poprvé nalezen v tropických oblastech produkován druhem *Cylindrospermopsis raciborskii*
- Identifikace přesné struktury cylindrospermopsinu (2000)
- Syntéza CYN v cyanobakteriích podobným mechanismem jako u strukturně odlišného MC a ATB

Sinice	Země
<i>Aphanizomenon flos-aquae</i>	Germany
<i>Aphanizomenon ovalisporum</i>	Izrael
	Australia
	Italy
<i>Cylindrospermopsis raciborskii</i>	Thailand
	Australia
	Hungary
	USA
	Japan
	Australia
<i>Anabaena bergii</i>	Australia
<i>Anabaena lapponica</i>	Finland
<i>Umezakia natans</i>	Japan
<i>Raphidiopsis curvata</i>	China
<i>Lyngbya wollei</i>	Australia

CYLINDROSPERMOPSIN toxicita

	CYN	MC
LD50 (akutní toxicita orální)	5000 $\mu\text{g}/\text{kg}$	6000 $\mu\text{g}/\text{kg}$
NOAEL	30 $\mu\text{g}/\text{kg}/\text{den}$	40 $\mu\text{g}/\text{kg}/\text{den}$
TDI (toler. denní příjem - člověk)	0.03 $\mu\text{g}/\text{kg}$	0.04 $\mu\text{g}/\text{kg}$
Limit pro pitnou vodu	1 $\mu\text{g}/\text{L}$ * * 15 $\mu\text{g}/\text{L}$ * * *	1 $\mu\text{g}/\text{L}$ *

* WHO Guidelines for drinking-water quality. World Health Organisation, Geneva, (1998). **ČR**: Vyh. MZd. 252/2004

* * **Nový Zéland**, * * * **Brazílie**: BURCH, M.D. Proceedings of the Interagency, International Symposium on Cyanobacterial Harmful Algal Blooms, Advances in Experimental Medicine & Biology (2007).

Zdravotní rizika srovnatelná

MC – regulován

CYN - výskyt a koncentrace v ČR neznámé

CYLINDROSPERMOPSIN koncentrace

	CYN	MC
max. biomasa	5 mg/g d.w.	7 mg/g d.w. (ČR)
max. celkem ve vodě	0.8 mg/L	>10 mg/L v povrchové pění

extracelulární CYN 20%

exponenciální fáze

extracelulární CYN až 90%

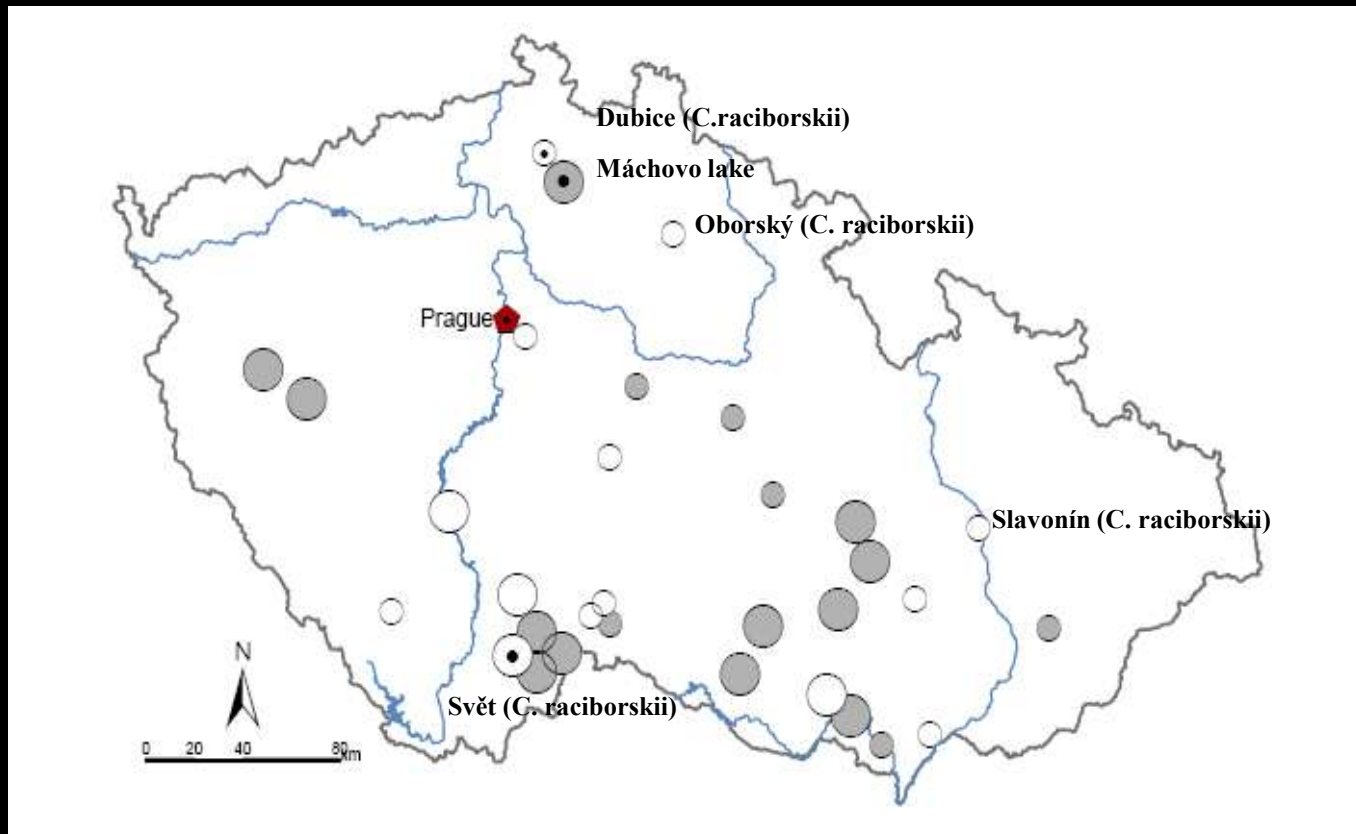
stacionární fáze

koncentrace srovnatelné (literární prameny)

? CYN v nádržích v ČR ?

CYLINDROSPERMOPSIN v ČR

Komplikovanější analytika než MCs (HPLC/MS)
K dispozici ELISA (2x vyšší koncentrace než MS)

CYLINDROSPERMOPSIS v ČR (ug/L)

			MS07	2007	2008
Dubice	2.7.2007	Aphanizomenon sp. 1%, Limnithrix redekeii 85%, Oscillatoriales 16%, Planktothrix sp., Microcystis sp., Merismopedia sp., <u>Cylindrospermopsis raciborskii</u>	0.019	0.432	0.231
	30.7.2007	Aphanizomenon flos-aquae var. klebahnii 3%, Limnithrix redekeii 85%, Oscillatoriales 3%, Planktothrix sp. 3%, Microcystis sp. 3%, Aphanocapsa sp., <u>Cylindrospermopsis raciborskii</u>	0.043	1.14	0.075
	27.8.2007	Aphanizomenon flos-aquae var. klebahnii 5%, Limnithrix redekeii 70%, Planktothrix sp. 5%, Microcystis sp. 15%, Anabaena lemmermannii	0.136	3.135	> 2
Máchovo j.	2.7.2007	Aphanizomenon sp. 10%, Microcystis sp. 40%, Aphanocapsa sp. 10%, Oscillatoriales 20%, Anabaena sp.	n.d.	n.d.	n.a.
		Microcystis sp. 30%, Anabaena sp.	0.011	0.47	n.a.
Sv		o. 8%, Anabaena sp.	n.d.	n.d.	n.a.
		flos-aquae 15%	< LOD	< LOD	< LOD
		os-aquae 40%, kii	0.017	0.06	< LOD
		os-aquae 1%,	n.d.	n.d.	0.06
		sp. 10%, Planktothrix	< LOD	< LOD	< LOD

ELISA 2008

Lipno - 0.2

Ratmírovský rybník - 0.1

Rožmberk, Vajgar, Lužický ~ 0.06

Hostivař (D. Vltava) ~ 0.06

Jesenice (Ohře) ~ 0.06

Jedovnice, Mlýnský rybník (Lednice) ~ 0.06

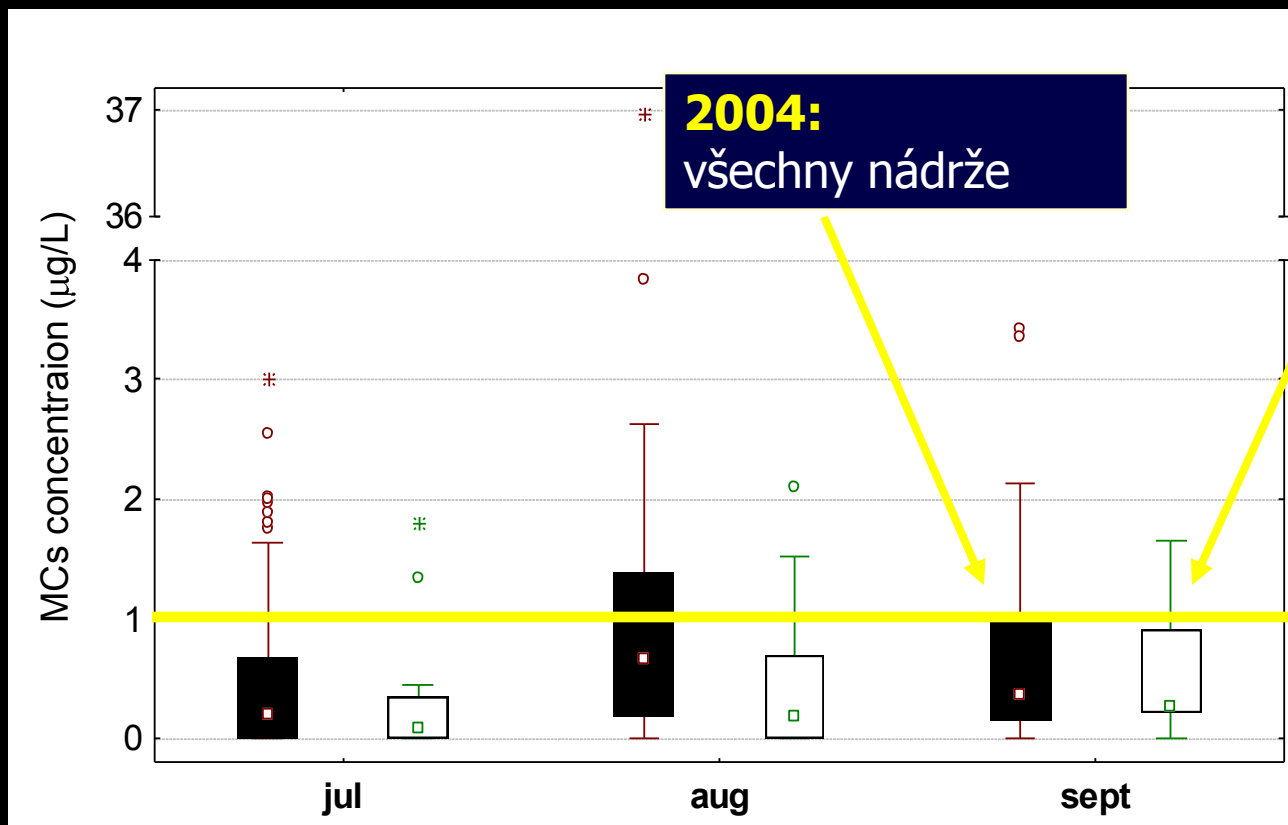
Cylindrospermopsin - ZÁVĚRY

- **CYN poprvé prokázán v ČR** (nízká koncentrace)
- **ELISA a HPLC/DAD** – vhodné metody
pozitivní vzorky by měly být **potvrzeny HPLC/MS**
- Nutno věnovat **pozornost CYN v pitné vodě**:
  - extracelulární toxin
  - producenti CYN se mohou objevovat v ČR častěji

Shrnutí

Microcystiny - vodárenské nádrže (filtrovaná voda)

2004:
nádrže pitná voda

WHO limit pro MC-LR
1 █/L

- 2004: maximum ve zdrojích pitné vody 2.1█/L (extrémní koncentrace 9 █/L)

Rizika microcystinů v pitné vodě

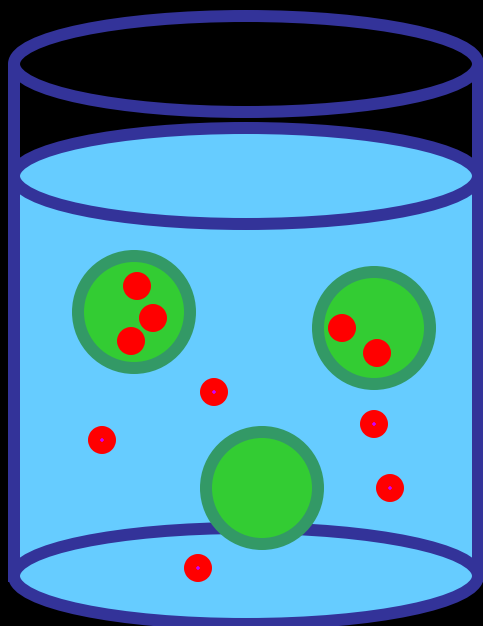
concentration of dissolved MC	2005			
	20% daily intake from sources of drink.w.		100% daily intake from sources of drink.w.	
	child (25kg)	adult (70kg)	child (25kg)	adult (70kg)
	dose MC ($\mu\text{g} \cdot \text{kg}^{-1}$ live wt. day ⁻¹) HI	dose MC ($\mu\text{g} \cdot \text{kg}^{-1}$ live wt. day ⁻¹) HI	dose MC ($\mu\text{g} \cdot \text{kg}^{-1}$ live wt. day ⁻¹) HI	dose MC ($\mu\text{g} \cdot \text{kg}^{-1}$ live wt. day ⁻¹) HI
median 0.205 $\mu\text{g/L}$	0.0015 0.038	0.0005 0.014	0.0075 0.189	0.0027 0.067
extreme 17.27 $\mu\text{g/L}$	0.1272 3.180	0.0454 1.136	0.6359 15.898	0.2271 5.678

➤ Riziko obecně nízké (<1)

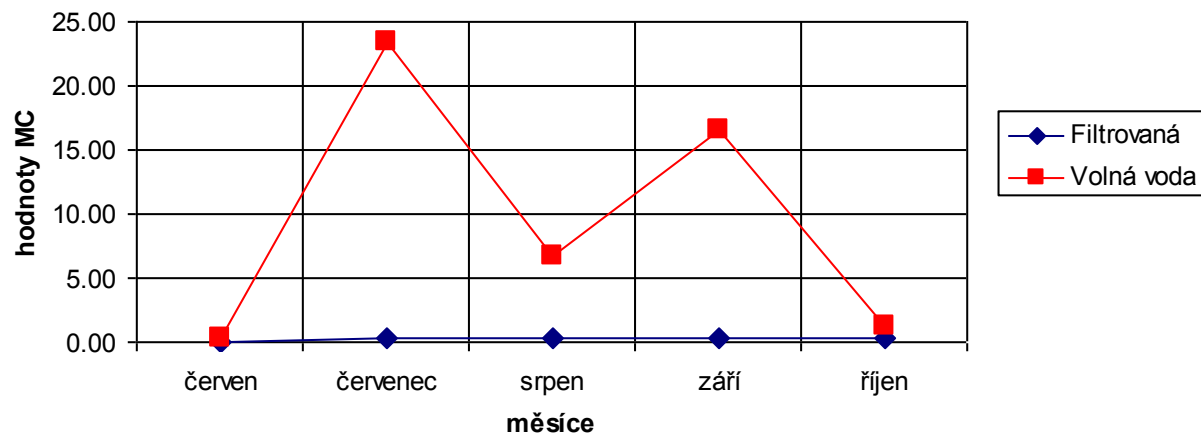
➤ **Zvýšení rizika (>1)**

kolaps VK-extrémní koncentrace extracelulárního MC
nedostatečné nebo nefungující techniky v ÚV

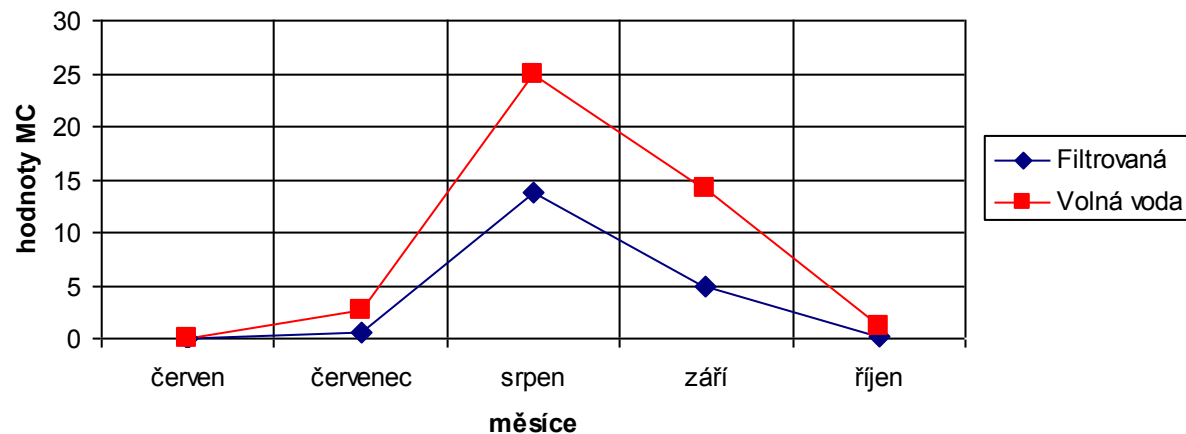
Shrnutí - MCs ve zdrojích pitné vody

Vztah MCs ve volné a filtrované vodě (ČR, 2006)

Vztah MCs Volné a Filtrované vodě - Brno, 2008

Shrnutí domů ...

- **VKS - setrvalý ekologický problém**

- kyslík, pH, biodiverzita, tradiční i nové (?) toxiny

- **Složení fytoplanktonu**

- 2007-8 - vyšší výskyt (%) sinic ve vzorcích (? fluktuace)
- Microcystis (toxický), Woronichinia (netox)

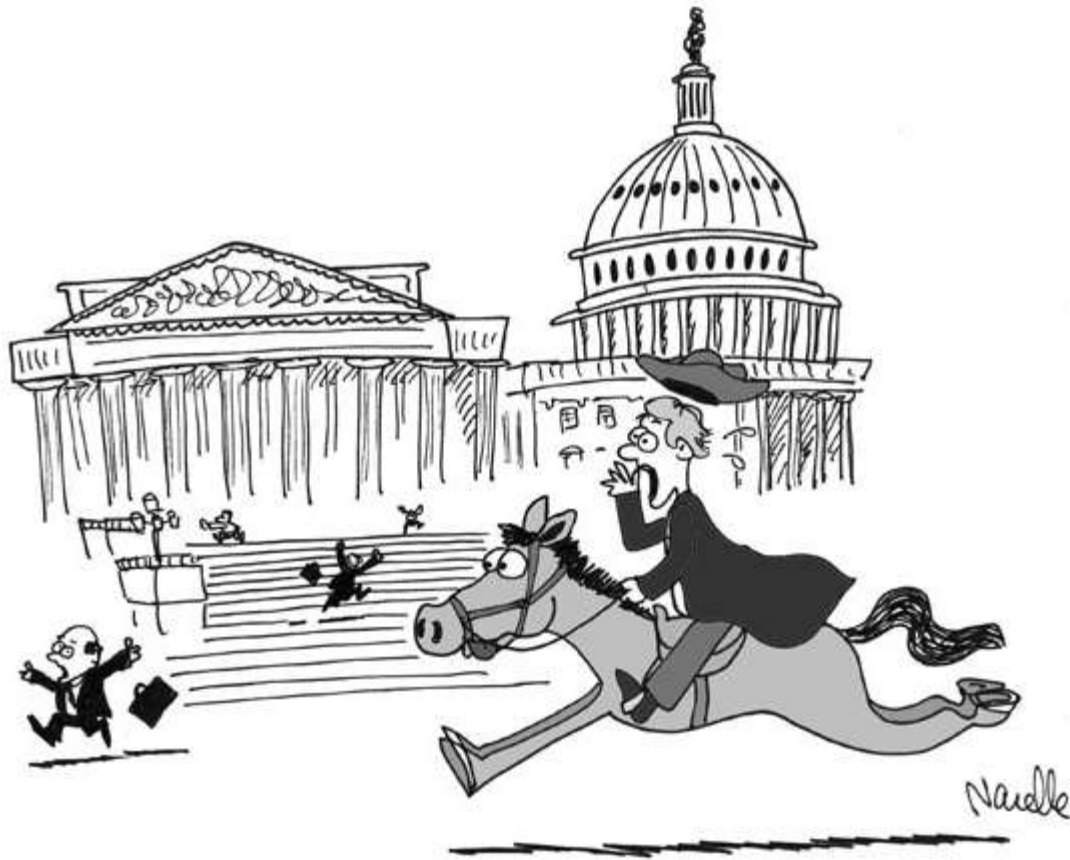
- **Microcystiny ve vodě**

- nejčastěji <1 ug/L (až 17 ug/L), MC-LR jen 50%
- vyšší koncentrace Morava (D. Vltava, Berounka, Ohře)
- maxima - různé lokality v různých letech

- **Microcystiny v biomasách**

- 2007-8 - vyšší koncentrace MCs (> 3000 ug/g suš)
- zejména Vír, Želivka, Jirkov, Husinec ...

Díky za pozornost

The facts are coming! The facts are coming!